

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Cdo/188/2021
Identifikačné číslo spisu:	3820200441
Dátum vydania rozhodnutia:	25.07.2023
Meno a priezvisko:	JUDr. Gabriela Klenková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2023:3820200441.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľa N. E., narodeného X.. D. XXXX, R., T. XX/X, zastúpeného advokátom JUDr. Jozefom Námešným, Prievidza, Nábřežie sv. Cyrila 47, proti oprávnenému z výživy G. E., narodenému XX. G. XXXX, R., Ľ. K. XXX/X, zastúpenému advokátkou JUDr. Soňou Soboňovou, Nové Zámky, F. Kapisztóryho 2, o zrušenie výživného na plnoleté dieťa vedenej na Okresnom súde Prievidza pod sp. zn. 16Pc/2/2020, o dovolaní G. E. proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne z 24. februára 2021 sp. zn. 19CoP/64/2020, takto

rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Trenčíne z 24. februára 2021 sp. zn. 19CoP/64/2020 z r u š u j e vo vyhovujúcom výroku a v súvisiacom výroku o trovách konania účastníkov a vec v rozsahu zrušenia v r a c i a Krajskému súdu v Žiline na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Napadnutým rozsudkom Krajský súd v Trenčíne (ďalej len „odvolací súd“) z 24. februára 2021 sp. zn. 19CoP/64/2020, rozsudok Okresného súdu Prievidza (ďalej len „súd prvej inštancie“) č. k. 16Pc/2/2020-72 z 31. augusta 2020 o zamietnutí návrhu navrhovateľa na zrušenie vyživovacej povinnosti voči oprávnenému z výživy G. E., zmenil v súlade s § 388 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“) tak, že vyživovaciu povinnosť navrhovateľa k G. E. určenú naposledy rozsudkom Okresného súdu Prievidza č. k. 14P/57/2017-142 zo 7. decembra 2018 s účinnosťou od 3. februára 2020 zrušil; vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania; zrušil rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku o povinnosti navrhovateľa nahradiť trovy štátu a v rozsahu zrušenia vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

2. Súd prvej inštancie z výsledkov vykonaného dokazovania považoval za preukázané, že plnoletý syn navrhovateľa je v súčasnosti študentom externého maturitného štúdia na Súkromnej obchodnej akadémii v Prievidzi, kde osobne štúdium na uvedenej škole absolvuje vždy v sobotu v každom kalendárnom týždni počas školského roka. Taktiež od septembra 2019 je evidovaný na úrade práce bez akéhokoľvek príjmu. V období posledného trištvrtého roka u plnoletého syna pretrvávajú zdravotné problémy, kvôli ktorým absolvuje pravidelné lekárske vyšetrenia, ako aj pravidelnú liečbu injekciami mesačne v hodnote

300 eur. Štúdium je spoplatnené a to v priemere sumou 59,70 eur mesačne. Následne ustálil, že i keď sa popri štúdiu externou formou plnoletý syn navrhovateľa zaevidoval na úrade práce, zo strany úradu práce mu nebolo sprostredkované žiadne vhodné zamestnanie, prostredníctvom ktorého by dosahoval pravidelný príjem. Taktiež dlhšiu dobu u neho pretrvávajú zdravotné problémy, ktorých liečba je finančne náročná, na základe čoho dospel k záveru, že plnoletý syn navrhovateľa nie je v súčasnosti naďalej schopný sa samostatne živiť, i keď študuje formou externého štúdia, preto návrh ako neopodstatnený zamietol. Právne vec posúdil v súlade s ustanoveniami § 78 ods. 1, § 62 ods. 1 Zákona o rodine (zákon č. 36/2005 Z. z. o rodine v platnom znení).

3. O nároku na náhradu trov konania rozhodol v súlade s § 55 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilného mimosporového poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „CMP“).

4. Odvolací súd sa nestotožnil so záverom súdu prvej inštancie o nedôvodnosti návrhu na zrušenie vyživovacej povinnosti. Uviedol, že základným predpokladom pre trvanie vyživovacej povinnosti navrhovateľa k plnoletému synovi by bol odôvodnený záver súdu, že tento nie je doposiaľ schopný sám sa živiť, nakoľko sa sústavným štúdiom pripravuje na budúce povolanie. Z obsahu spisu vyplýva, že naposledy bola určená vyživovacia povinnosť navrhovateľa k jeho v tom čase maloletému G., rozsudkom Okresného súdu Prievidza č. k. 14P/57/2017-142 zo 7. decembra 2018 vo výške 140 eur mesačne s účinnosťou od 1. decembra 2018. V čase rozhodovania predchádzajúcej právnej úpravy bol maloletý G. žiakom Strednej odbornej školy T. Vansovej v Prievidzi, v dennej forme, ktoré štúdium ukončil z dôvodu, že mu odbor, ktorý študoval nevyhovoval (v období od septembra 2017 do polovice roka 2019) a následne od septembra 2019 študuje na Súkromnej obchodnej akadémii v Prievidzi, pričom sa jedná o externé maturitné štúdium, kde výučba prebieha len počas sobôt. Odvolací súd vyslovil záver, že pokiaľ štúdium trvá zo siedmich dní v týždni jeden deň (v sobotu) a päť pracovných dní osoba oprávnená na poberanie výživného nepracuje, nie je možné uzavrieť, že sústavným denným štúdiom sa pripravuje na svoje budúce povolanie. Nie je pritom rozhodujúce, aká je kvalita školy, ktorú navštevuje, nie je ani rozhodujúca výška školného, ale rozhodujúce je, že oprávnený navštevuje druhý ročník strednej školy maximálne štyrikrát do mesiaca. Takéto štúdium nie je možné považovať za sústavnú prípravu na budúce povolanie. Zároveň zdôraznil, že oprávnený je plnoletý, má 19 a pol roka, je evidovaný ako uchádzač o zamestnanie na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny v Prievidzi. Za týchto okolností nie je možné uzavrieť, že ide o dieťa, ktoré nie je schopné samo sa živiť, na ktorom závere nemôže zmeniť ani skutočnosť, že doposiaľ mu úradom práce nebolo sprostredkované vhodné zamestnanie. Takýto záver nevyplýva ani zo zdravotnej dokumentácie, ktorú súdu predložil a ktorá sa týka skutočne obdobia od podania návrhu na zrušenie výživného navrhovateľom, pričom oprávnený deklaroval svoje zdravotné problémy spočívajúce v bolesti kolena, ktoré už ustali a bolesťou pravej päty, ktorá je liečená. Z uvedených zdravotných záznamov bez akýchkoľvek pochybností vyplýva, že jeho zdravotný stav ho neobmedzuje v takej miere, že by nemohol vykonávať minimálne sedavé zamestnanie, čiže má možnosť a schopnosť sám sa živiť. Žiadna aktivita oprávneného o zabezpečení si vhodnej práce z obsahu spisu nevyplýva. Právne vec posúdil v súlade s ustanovenia § 62 ods. 1 a 2, § 78 ods. 1 a 3 Zákona o rodine. O trovách konania rozhodol podľa § 52 CMP.

5. K judikátu R 16/1968, na ktorý poukázal oprávnený z výživy G. E. odvolací súd uviedol, že uvedený judikát sa týkal osoby maloletej po skončení povinnej školskej dochádzky, teda v diametrálne rozdielnom postavení ako je osoba oprávnená z výživného v danej veci. Jedná sa o plnoletú osobu, štúdium nie je možné považovať za štúdium, ktorým sa sústavne pripravuje na svoje budúce povolanie, je evidovaná ako uchádzač o zamestnanie. Zdravotný stav osoby oprávnenej z výživného ho neobmedzuje v takej miere, že by nemohol vykonávať žiadnu prácu, preto je v jeho možnostiach a schopnostiach sám sa živiť.

6. Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie oprávnený z výživného (ďalej len „dovolaťel“), ktorého prípustnosť vyvodzoval z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. c) a písm. b) CSP. Namietal nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom spočívajúce v priamom rozpore s ustanoveniami Zákona o rodine. Argumentoval tým, že posúdenie schopnosti samo sa živiť je závislé od konkrétnych okolností prípadu, pričom medzi rozhodujúce faktory na strane dieťaťa patria aj jeho

odôvodnené záujmy, potreby a majetkové pomery. Odvolací súd nezohľadnil ani jeden z týchto faktorov, lebo len stroho konštatoval, že pokiaľ štúdium trvá jeden deň v týždni, oprávnená osoba na poberanie výživného nepracuje, nejedná sa o sústavnú prípravu na budúce povolanie. Odvolací súd sa však absolútne argumentačne nevysporiadal s otázkou, že v prejednávanej veci sa jedná o stredoškolské štúdium, nie o vysokoškolské štúdium, a teda, že druhý účastník nemá ani len maturitu práve z uvedeného dôvodu s ohľadom na možnosti uplatnenia na trhu práce. Vyslovil, že odvolací súd sa mal argumentačne vysporiadať s jeho zámerom a odôvodniť ho tak, aby bol záver preskúmateľný. Naopak odvolací súd sa ale vôbec nezaoberal a tento argument účastníka ani nezohľadnil. Trval na tom, že doposiaľ na strane oprávneného nedošlo ku skončeniu prípravy na budúce povolanie. Zároveň nemá možnosť sa zamestnať na pozícii ekonóm, účtovník, lebo bez maturitného vysvedčenia to nie je možné. V zmysle judikatúry platí, že príležitostné brigády, či nepravidelné pracovné činnosti nemožno považovať za schopnosť samostatne sa živiť, nakoľko sa vyžaduje trvalosť tejto schopnosti. Dovolateľ bol presvedčený, že v jeho prípade nie je splnená podmienka nadobudnutia schopnosti samostatne sa živiť, pretože uvedená schopnosť vychádza zo schopnosti „samostatne z vlastných zdrojov uspokojovať všetky relevantné životné náklady“, teda dosiahnuť taký pravidelný príjem, aby oprávnený z neho mal možnosť hradiť všetky relevantné náklady, čo pri štúdiu na strednej škole, aj napriek externej forme nie je možné bez vykonania maturitnej skúšky. Zároveň namietal, že právne posúdenie odvolacím súdom je v rozpore s judikatúrou súdov Slovenskej republiky osobitne s judikatúrou Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“), čím je daný dovolací dôvod v zmysle § 421 ods. 1 písm. c) CSP. Zdôraznil, že v danom prípade prax dovolacieho súdu nie je ustálená, nakoľko absentujú judikáty, ktoré by sa zaoberali otázkou trvania vyživovacej povinnosti počas externého štúdia oprávneného na strednej škole, z ktorého dôvodu je zároveň daný aj dovolací dôvod v zmysle § 421 ods. 1 písm. b) CSP. Napokon poukázal na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) sp. zn. IV. ÚS 94/2012, z ktorého vyplýva, „že riadnym ukončením štúdia na strednej škole, vykonaním maturitnej skúšky došlo k ukončeniu prípravy na budúce povolanie, keď nepokračuje v ďalšom štúdiu na vysokej škole v dennej forme, teda je schopný zamestnať sa v odbore, ktorý riadne vyštudoval a ukončil na strednej škole“. Podľa dovolateľa vyslovený právny názor definuje časový horizont ukončenia prípravy na budúce povolanie a teda je použiteľný aj na danú vec, pretože nedošlo k vykonaniu maturitnej skúšky a teda k riadnemu ukončeniu štúdia na strednej škole. Zároveň poukázal na rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 8Cdo/252/2014, z ktorého vyplýva, že povinnosť rodičov živiť svoje dieťa netrvá v prípade, ak dieťa už skončilo primeranú prípravu na povolanie, má primeraný zdravotný stav, existujú preň pracovné príležitosti, avšak dieťa o ne nemá záujem a z vlastnej vôle nepracuje. S poukazom na ďalšie rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 5Cdo/116/2011 z 3. októbra 2011 dovolateľ zdôraznil, že nenadobudol schopnosť sám sa živiť so zreteľom na to, že si nezvolil štúdium na súkromnej obchodnej akadémii z dôvodu, aby mohol viesť záhaľčivý život, ale z dôvodu, aby sa mohol lepšie pripravovať na budúce povolanie v odbore, ktorý ho zaujíma, pričom nie je jeho zavinením, že tento odbor nebolo možné študovať dennou formou. Navrhol zmeniť napadnuté rozhodnutie a vo veci rozhodnúť, alternatívne zrušiť rozhodnutie a vec vrátiť odvolaciemu súdu na ďalšie konanie.

7. Navrhovateľ vo vyjadrení k odvolaniu sa stotožnil so závermi odvolacieho súdu, ktoré považoval za náležité odôvodnené, ako aj vecne správne. Podotkol, že pokiaľ by druhý účastník mal skutočne záujem o vzdelávanie a prípravu na budúce povolanie, mal dostatok možností, aby sa v danom regióne na takéto povolanie pripravoval dennou formou štúdia. Nesúhlasil s tvrdením, že externá forma štúdia spočívajúca v štyroch mesačných návštevách súkromnej školy je omnoho ťažšou formou štúdia ako denné štúdium.

8. Dovolateľ sa v replike k vyjadreniu navrhovateľa písomne nevyjadril.

9. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „dovolací súd“) príslušný na rozhodnutie o dovolaní (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podal v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) účastník, v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) po preskúmaní, či dovolanie obsahuje zákonom predpísané náležitosti (§ 428 CSP) a či sú splnené podmienky podľa § 429 CSP v rámci dovolacieho prieskumu dospel k záveru, že dovolanie je nielen prípustné, ale aj dôvodné.

10. V danom prípade dovolanie podané vo veci výživného plnoletých osôb, je konaním upraveným od 1. júla 2016 Civilným mimosporovým poriadkom. Vzájomný vzťah medzi CMP a CSP je upravený v § 2 ods. 1 CMP, podľa ktorého na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak. Keďže ustanovenia § 76 a § 77 CMP obsahujúce niektoré ustanovenia o dovolaní „neustanovujú inak“; posúdenie prípustnosti dovolania vo veciach výživného plnoletých osôb je potrebné posudzovať podľa ustanovení CSP.

11. Podľa § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

12. Podľa § 421 ods.1 CSP dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri riešení ktorej sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom, rozhodovaná rozdielne.

13. Podľa § 432 CSP dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia.

14. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súd pri aplikácii práva na zistený skutkový stav; dochádza k nemu vtedy, ak súd nepoužil správny (náležitý) právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych záverov vyvodil nesprávne právne závery.

15. Otázkou relevantnou podľa § 421 ods. 1 CSP môže byť len otázka právna (nie skutková). Môže ísť tak o otázku hmotnoprávnú, ako aj o otázku procesnoprávnú (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení). Na to, aby na základe dovolania podaného podľa uvedeného ustanovenia mohlo byť rozhodnutie odvolacieho súdu podrobené meritórnemu dovolaciemu prieskumu z hľadiska namietaného nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 432 ods. 1 CSP), musia byť (najskôr) splnené predpoklady prípustnosti (vecnej prejednávateľnosti) dovolania, zodpovedajúce niektorému zo spôsobov riešenia tej právnej otázky, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a tiež podmienky dovolacieho konania, medzi ktoré okrem iného patrí riadne odôvodnenie dovolania prípustnými dovolacími dôvodmi a spôsobom vymedzeným v ustanoveniach § 431 až § 435 CSP. K posúdeniu dôvodnosti dovolania a teda vecnej správnosti napadnutého rozhodnutia (či dovolateľom napadnuté rozhodnutie skutočne spočíva na nesprávnom právnom posúdení), môže dovolací súd pristúpiť len po prijatí záveru o prípustnosti dovolania.

16. Dovolateľ v rámci namietaného nesprávneho právneho posúdenia odvolacím súdom namietal rozpor s ustanovením § 62 ods. 1 Zákona o rodine v posúdení otázky nadobudnutia schopnosti sám sa živiť, ktoré posúdenie je závislé od okolností konkrétneho prípadu, pričom za rozhodujúce faktory na strane dieťaťa patria jeho odôvodnené záujmy, potreby a majetkové pomery, s ktorými faktormi sa odvolací súd nezaoberal. Len strohú konštatáciu, že pokiaľ štúdium trvá jeden deň v týždni (v sobotu) a osoba oprávnená na poberanie výživného nepracuje, nejedná sa o sústavnú prípravu na budúce povolanie, nepovažoval za dostatočnú. Pričom s otázkou, že sa jedná o stredoškolské štúdium, nie o vysokoškolské, a že ako osoba oprávnená z výživného nemá ani len maturitu sa absolútne nezaoberal, ani len nezohľadnil, i napriek tomu, že sa mal argumentačne vysporiadať aj s jeho možnosťou ohľadne uplatnenia na trhu práce. K uplatnenému dovolaciemu dôvodu v zmysle § 421 ods. 1 písm. b) CSP vymedzil otázku týkajúcu sa posúdenia trvania vyživovacej povinnosti počas externého štúdia oprávneného na strednej škole, ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená.

17. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP má určujúci význam vymedzenie „právnej“ otázky, ktorá dovolacím súdom ešte nebola vyriešená. Dôvod prípustnosti dovolania podľa §

421 ods. 1 písm. b) CSP predpokladá, že právnú otázku, kľúčovú pre rozhodnutie vo veci samej, dovolací súd doposiaľ neriešil a je daná potreba, aby dovolací súd ako najvyššia súdna autorita túto otázku vyriešil, ak s právnym posúdením veci odvolacím súdom dovolateľ nesúhlasí. Výklad pojmu „vyriešená právna otázka“, nemožno vnímať ako „už raz riešená otázka“, ale ako „otázka vyriešená ustálené“, lebo zmyslom prípustnosti dôvodu dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP, je umožniť dovolateľovi obrátiť sa na najvyšší súd s požiadavkou na vyslovenie právneho názoru k meritu veci v prípade, že právna otázka nebola v praxi dovolacieho súdu vyriešená, teda až pokiaľ sa právny názor k danej otázke neustáli (I. ÚS 51/2020, I. ÚS 115/2020). Vec prejednávajúci senát konštatuje, že dovolanie v danej veci je procesne prípustné, preto následne pristúpil k meritórному dovolaciemu prieskumu posúdenia dôvodnosti podaného dovolania z hľadiska uplatnenej dovolacej argumentácie k nastolenej právnej otázke.

18. Podľa § 78 ods. 1 Zákona o rodine, dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

19. Podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonnou povinnosťou, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

20. Z citovaného ustanovenia § 62 ods. 1 Zákona o rodine vyplýva, že vyživovacia povinnosť rodičov trvá do tej doby, pokiaľ dieťa nie je schopné samo sa živiť. Ide o najobvyklejší dôvod zániku vyživovacej povinnosti rodiča k dieťaťu patriaci k dôvodom, ktoré nepôsobia samy o sebe, ale iba ako podklad pre rozhodnutie súdu. Podmienka stanovená pre zrušenie vyživovacej povinnosti určenej rozhodnutím súdu je v zákone definovaná ako schopnosť dieťaťa samo sa živiť. Táto schopnosť nie je viazaná na dosiahnutie určitej vekovej hranice, konkrétne ani na dosiahnutie plnoletosti, dokonca ani na ukončenie určitého stupňa vzdelania. Schopnosťou dieťaťa samostatne sa živiť treba rozumieť schopnosť samostatne, z vlastných zdrojov uspokojovať všetky relevantné životné náklady. Vyžaduje sa, aby táto schopnosť napĺňala požiadavku trvalosti tohto stavu, lebo jej posúdenie je závislé na tom, kedy sa dieťa stane spôsobilým hradiť svoje odôvodnené potreby. Pre stanovenie momentu, kedy vyživovacia povinnosť rodiča k dieťaťu zaniká, je podstatné, kedy dieťa nadobudlo všetky schopnosti samé sa živiť, za ktoré sa tradične akceptuje ukončenie štúdia, keďže dieťa získalo všetky predpoklady na uplatnenie sa na trhu práce. Nie je podstatné, či dieťa aj v skutočnosti do pracovného pomeru nastúpi. V takomto prípade je potrebné vyhodnotiť jednotlivé dôvody, pre ktoré dieťa aj napriek nadobudnutiu všetkých schopností samé sa živiť, že žiaden príjem nedosahuje. Pre dosiahnutie schopnosti sa samostatne živiť sa vyžaduje ukončenie stredoškolského, alebo aj vysokoškolského štúdia (I. a II. stupeň) a získaním kvalifikačných predpokladov pre výkon povolania, čo predpokladá riadne ukončenie štúdia predpísanou záverečnou skúškou. Existujú však výnimky, kedy vyživovacia povinnosť zanikne skôr alebo výnimky, kedy zanikne neskôr alebo nezanikne nikdy. Ak dieťa skončí strednú školu (i odbornú) a pokračuje v štúdiu na vysokej škole (aj iného zamerania), má sa za to, že sa sústavne pripravuje na budúce povolanie a nie je schopné sa samo živiť, súčasne sa ale prihliada i na formu štúdia. Denné štúdium prezumuje závislosť študenta od výživy rodičov, naproti tomu externá forma štúdia vytvára študentovi podmienky k tomu, aby vlastnou činnosťou získalo pravidelný príjem a tým i schopnosť uspokojovať svoje potreby z vlastných zdrojov. Pri určovaní zániku vyživovacej povinnosti do úvahy neprichádza akékoľvek zovšeobecňovanie, ale naopak je potrebné zohľadniť individuálne skutkové okolnosti každého prípadu jednotlivo.

21. Z okolností preskúmvanej veci vyplýva, že dovolateľ v školskom roku 2019/2020 bol študentom triedy II. M externého maturitného štúdia na Súkromnej obchodnej akadémii v Prievidzi, v študijnom odbore ekonómia, účtovníctvo, ktorý školský rok ukončil, o čom predložil listinné dôkazy (v spise na č. l. 7 a č. l. 28). Od septembra 2017 do roku 2019 (prvého polroka) študoval na Strednej odbornej škole T. Vánsovej v Prievidzi, odbor technické a informačné služby v stavebníctve, ktoré štúdium v druhom polroku prerušil z dôvodu, že mu zvolený odbor nevyhovoval. Následne od septembra 2019 začal študovať na uvedenej súkromnej strednej škole v externej forme, ktoré štúdium v čase rozhodovania súdov nižších inštancií ukončené nemal. Dovolateľ je evidovaný na príslušnom úrade práce, sociálnych

vecí a rodiny od 1. septembra 2019, nie je poberateľom sociálnych dávok (č. l. 38 a č. l. 39 v spise).

22. Posúdenie skutkových okolností rozhodných pre záver o nadobudnutí schopnosti sám sa živiť dovolateľa odvolacím súdom nebolo možné považovať za vecne správne v zmysle § 78 ods. 1 v spojení s § 62 ods. 1 Zákona o rodine. Bez zohľadnenia súvisiacich individuálnych skutkových okolností v danej veci, len s posúdením formy štúdia na strednej škole a jej rozsahu (4x v mesiaci) ako štúdia, ktoré nemožno považovať za sústavnú prípravu na budúce povolanie sa dovolací súd nestotožnil. V prípade, že plnoleté dieťa študuje, resp. pokračuje v štúdiu, ktoré zvyšuje jeho vzdelanie a tým aj šancu na uplatnenie na pracovnom trhu, jedná sa o prípravu na budúce povolanie. Zmyslom a účelom vyživovacej povinnosti rodičov voči deťom je umožniť dieťaťu dosiahnuť čo najvyšší stupeň vzdelania a tým mu dať možnosť získať v budúcnosti sociálne istoty, ktoré sú spojené so začlenením sa do pracovného procesu a tým uplatnenia na trhu práce.

23. Dovolateľ preto dôvodne namietal nevyhodnotenie všetkých rozhodujúcich skutkových okolností pre posúdenie, či za situácie, keď doposiaľ neukončil žiadne štúdium, ktoré prebieha, nemá výučný list, ani maturitnú skúšku a teda nedošlo k ukončeniu jeho prípravy na budúce povolanie, je schopný sám sa živiť. Len zaradenie do evidencie uchádzačov o zamestnanie nepredstavuje automaticky zánik vyživovacej povinnosti voči nemu.

24. Pre zánik vyživovacej povinnosti rodičov voči deťom a s tým spojeným posúdením nadobudnutia schopnosti sám sa živiť v zmysle § 62 ods. 1 Zákona o rodine, sú rozhodujúce špecifické okolnosti každého jednotlivého prípadu na strane osoby oprávnenej, teda nielen forma štúdia na strednej škole a rozsah jej výučby. Len externú formu štúdia na strednej škole preto bez ďalšieho nemožno vo všeobecnosti považovať za rozhodnú okolnosť pre určenie okamihu nadobudnutia dieťaťa schopnosti sám živiť. Dovolací súd teda konštatuje, že vzhľadom k tomu, že konkrétne skutkové okolnosti v preskúmvanej veci neboli posúdené komplexne pre záver o nadobudnutí schopnosti sám sa živiť dovolateľom, záver odvolacieho súdu o zániku vyživovacej povinnosti určenej rozhodnutím súdu navrhovateľa voči plnoletému dieťaťu sa javí za predčasný.

25. S ohľadom na vyššie uvedené dôvody, dovolací súd preto zrušil rozhodnutie odvolacieho súdu vo vyhovujúcom výroku a v súvisiacom výroku o trovách konania v súlade s § 449 ods. 1 CSP a vec v rozsahu zrušenia vrátil Krajskému súdu v Žiline ako príslušnému súdu v rodinnoprávnej agende v súlade s princípom okamžitej aplikability vyplývajúcim z § 369b CMP v spojení s § 3 ods. 5 písm. a) CMP v znení účinnom od 1. júna 2023 na ďalšie konanie (§ 450 CSP). Z dôvodu zrušenia dovolaním napadnutého rozhodnutia a vrátenia veci na ďalšie konanie sa dovolací súd s ďalším uplatneným dovolacím dôvodom v zmysle § 421 ods. 1 písm. c) CSP vecne nezaoberal.

26. O trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania rozhodne odvolací súd (§ 453 ods. 3 CSP).

27. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.